VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 3)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 7)**

z dnia 22 grudnia 2011 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej (nr 3)

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 7)

22 grudnia 2011 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Piotra Zgorzelskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, rozpatrzyły i zaopiniowały dla Komisji Finansów Publicznych:

– rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2012 (druk nr 44) w zakresie:
– części budżetowej 80 – Regionalne Izby Obrachunkowe,
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 10.

W posiedzeniu udział wzięli: **Włodzimierz Karpiński** sekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Trembecka** zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, **Dariusz Zielecki** Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Katarzyna Czarkowska** starszy specjalista w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów, **Ryszard Krawczyk** przewodniczący Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk, Sławomir Jakubczak, Dariusz Myrcha, Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Adrian Grycuk** specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Witam panie i panów posłów, zaproszonych gości, przedstawicieli Ministerstwa Finansów.

Porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2012 (druk nr 44) w zakresie: części budżetowej 80 – Regionalne Izby Obrachunkowe, a) dochody i wydatki z załącznika nr 1 i 2, b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z załącznika nr 10.

Czy są uwagi do porządku dziennego?

Członkowie Komisji otrzymali informacje objaśniające do części budżetowych, objętych zakresem porządku dziennego.

Proponuję następującą procedurę: przedstawiciel rządu przedstawi daną cześć, następnie zabierze głos poseł – koreferent, potem odbędzie się dyskusja, którą zakończy przyjęcie opinii.

Jeżeli w tej kwestii nie ma żadnych uwag, to proponuję, aby głos zabrał przedstawiciel Ministerstwa Finansów.

Przepraszam bardzo, w części 80 głos zabierze przedstawicielka Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – pani Małgorzata Trembecka.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Małgorzata Trembecka:

Dzień dobry państwu. Szanowny panie przewodniczący, panie posłanki i panowie posłowie. Z uwagi na przekazanie Komisji szczegółowego materiału, obrazującego przyszłoroczny budżet w części 80 – Regionalne Izby Obrachunkowe, w swoim wystąpieniu ograniczę się do przedstawienia głównych liczb i wskaźników dotyczących tej części.

Planowana wielkość dochodów w części 80 – Regionalne Izby Obrachunkowe na 2012 rok wynosi 3132 tys. zł, co jest o 655 tys. zł więcej niż wynosi plan w roku 2011.

Planowana wielkość wydatków w części 80 na 2012 wynosi 103.187 tys. zł i w stosunku do ustawy budżetowej na 2011 rok wydatki te są wyższe nominalnie o 0,4%, a realnie niższe o 2,3%.

Z kwoty 103.187 tys. zł przypada na wydatki bieżące 101.442 tys. zł i na wydatki majątkowe 1649 tys. zł, co daje łącznie 99,9% całej kwoty. Pozostałe 0,1%, to jest 65 tys. zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych i 31 tys. zł na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

W ramach wydatków bieżących wynagrodzenia z pochodnymi stanowią 84.411 tys. zł, co stanowi 83,2%, a pozostała kwota, 17.031 tys. zł, przeznaczona jest na zakupy materiałów, wyposażenia, energię, delegacje służbowe, wynagrodzenia bezosobowe.

Środki na wynagrodzenia osobowe umożliwiają sfinansowanie 1419 etatów, z tego 1182 osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń i 237 etatów członków kolegiów, w tym prezesów i ich zastępców.

Średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi 4243 zł, z tego dla osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń 3728 zł, a dla etatowych członków kolegiów 6813 zł.

Wydatki majątkowe w kwocie 1649 tys. zł przeznaczone są głownie na zakupy sprzętu informatycznego i samochodów służbowych.

W projekcie ustawy budżetowej na 2012 rok, w części 80, występują wydatki związane z realizacją projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, na które planuje się łączną kwotę 225 tys. zł, z tego 31 tys. zł współfinansowanie i 194 tys. zł finansowanie, ujęte w budżecie środków europejskich.

Kwota 225 tys. zł przeznaczona będzie na realizację przez cztery regionalne izby obrachunkowe rozpoczętych projektów, mających na celu osiągnięcie poprawy w ich funkcjonowaniu, poprzez podniesienie sprawności i efektywności działania, w ramach Programu operacyjnego „Kapitał ludzki".

Panie przewodniczący, panie posłanki, panowie posłowie, proszę o przyjęcie przedstawionych wielkości wydatków na 2012 rok w części 80, w wielkościach przedstawionych w projekcie ustawy budżetowej na 2012 rok. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, proszę o zabranie głosu koreferenta, posła Andrzeja Sztorca.

Poseł Andrzej Sztorc (PSL):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, w części 80 – Regionalne Izby Obrachunkowe, został stworzony, tak w części dochodów, jak i rozchodów, wydatków, budżet na miarę możliwości. Jest niewielki wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Oczywiście jest tak, że potrzeby są zawsze większe. Jednak wydaje mi się, że funkcjonowanie regionalnych izb obrachunkowych przy tym budżecie nie wydaje się zagrożone.

Proponuję pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję serdecznie. Witam pana przewodniczącego Czartoryskiego i otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos w dyskusji? Pan poseł, tak? Proszę bardzo.

Przewodniczący Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Ryszard Krawczyk:

Dziękuję bardzo, chcę tylko sprostować, że nie jestem posłem, jestem przewodniczącym Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych. Moje nazwisko Ryszard Krawczyk.

Proszę państwa, jestem, oczywiście, w pewnym kłopocie, w świetle tego, co usłyszałem w tej sali, iż wysokość środków przewidzianych w projekcie budżetu zapewnia

funkcjonowanie regionalnych izb obrachunkowych. Chcę po prostu stwierdzić, że w ciągu ostatnich czterech lat realnie kwoty, jakie były przeznaczone na funkcjonowanie regionalnych izb obrachunkowych, były zawsze niższe niż poziom inflacji.

W chwili obecnej sytuacja wygląda w ten sposób, że drugi rok z rzędu nie jesteśmy w stanie skończyć kontroli kompleksowych w trakcie danego roku budżetowego i kończymy je w pierwszym kwartale następnego roku. Oczywiście, tych kontroli wykonujemy więcej, ponieważ w międzyczasie jesteśmy zmuszeni wykonywać kontrole, o które prosi prokuratura, o które prosi CBA.

Wysokość wynagrodzeń, rozumiem, że jest, jaka jest, bo na taką nas stać. Natomiast fluktuacja kadr, szczególnie w wydziałach kontroli, powoduje, że naprawdę regionalne izby obrachunkowe mogą wykorzystywać w ciągu roku od 50% do 70% pracowników wydziałów kontroli, ponieważ my ciągle tych pracowników szkolimy, a oni ze względu na stosunkowo niskie wynagrodzenie w regionalnych izbach obrachunkowych odchodzą.

Przypomnę tylko, mówiłem to już w roku poprzednim, że w jednej z RIO fluktuacja kadr w wydziale kontroli, przykładowo w 2009 r., wynosiła 64%. Jeżeli w takim stopniu zmienia się skład kadry, to trudno wyobrazić sobie, aby RIO mogła wykonać swoje zadania kontrolne.

Nie chcę już w tej chwili mówić o poziomie, ale prawda jest taka, że osobę wysyłaną na kontrolę trzeba co najmniej półtora roku szkolić, bo regionalne izby obrachunkowe nie chciałyby się kompromitować wobec samorządów.

Proszę państwa, w tym roku, w związku ze zwiększoną ilością wniosków do komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, izby wniosły prośbę do Ministra Finansów o pokrycie zwiększonych zobowiązań, w kwocie około 350 tys. zł. Odmówiono nam tej kwoty.

Oczywiście, nie jesteśmy w stanie zaplanować ilości wniosków, jakie zostaną przekazane do komisji orzekających, ta kwota stanie się kwotą zobowiązań niewymagalnych, przejdzie na rok następny. Ale w roku następnym, o ile wiem, uchwalono nową ustawę o dyscyplinie finansów publicznych, która znacznie podnosi ryczałty członków komisji orzekających.

Efekt będzie taki, że zabraknie znów pieniędzy na funkcjonowanie komisji orzekających, w związku z tym prawdopodobnie tak będziemy musieli planować rozprawy przed komisjami orzekającymi, aby dokładnie zmieścić się w tej kwocie, która została zaplanowana.

Dwa lata temu zgłosiłem również wniosek do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej, prosząc o rozważenie, przedstawiając argumenty – materiały są w zasobach Komisji – o zatrudnienie 120 nowych pracowników w wydziałach kontroli i 30 pracowników w wydziałach analiz, przede wszystkim ekonometryków. Tak się składa, że regionalne izby obrachunkowe nie tylko są organami nadzoru i kontroli, ale – w ostatnim czasie – wydaje się również, takimi bezkosztowymi instytucjami statystyki publicznej, z której korzysta Ministerstwo Finansów.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o wynagrodzenia inspektorów kontroli, to one wynoszą 43% wynagrodzeń inspektorów Najwyższej Izby Kontroli. Pracę wykonujemy taką samą. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo panu przewodniczącemu za dodatkowe wyjaśnienia.

Rozumiem, że do dyskusji nikt więcej, oprócz pana przewodniczącego, się nie zgłosił. Proszę, pan przewodniczący.

Poseł Arkadiusz Czartoryski (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący, wiem, że o godz. 9.00 mamy głosowania, więc powiem bardzo krótko. Chciałbym zwrócić się do pana ministra, zapytać pana ministra o następującą kwestię. W Komisji do Spraw Kontroli Państwowej rozpatrujemy części budżetowe trzech instytucji: Najwyższej Izby Kontroli, regionalnych izb obrachunkowych i Państwowej Inspekcji Pracy.

Jestem po raz trzeci posłem. Muszę przyznać, że zawsze mamy taką sytuację, swoistego rodzaju nierówności budżetowej w traktowaniu tych trzech instytucji. To się jak-

by powtarza z kadencji na kadencję, w stosunku zarówno do możliwości finansowych dotyczących szkolenia pracowników – czy Państwowej Inspekcji Pracy, czy regionalnych izb obrachunkowych – jak również zabezpieczenia budżetu na zmieniające się prawo.

Na przestrzeni trzech ostatnich kadencji możemy zauważyć, że kilka razy zmieniło się prawo. Strona rządowa widzi budżet, jeżeli chodzi o Najwyższą Izbę Kontroli czy Państwową Inspekcję Pracy. Nawet są niewielkie wzrosty.

Słyszę od pana przewodniczącego, że nawet zwrócenie się regionalnych izb obrachunkowych o nieco ponad 300 tys. zł spotyka się z odmową.

Nie wiem, z czego to wynika. Czy to jest tak zwana zła, świecka tradycja, że regionalne izby obrachunkowe są w ten sposób traktowane?

Drugie pytanie jest takie, do pana przewodniczącego. Jesteśmy na początku kadencji Sejmu. Być może należałoby się strategicznie zastanowić nad usytuowaniem regionalnych izb obrachunkowych?

Sądzę, że właśnie na początku nowej kadencji Sejmu jest taki czas, kiedy można by podjąć dyskusję dotyczącą ewentualnych nowelizacji. Myślę, że Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, zapewne także Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, są otwarte na takie zmiany w prawie. Taką dyskusję moglibyśmy podjąć właśnie teraz, jeżeli ze strony pana przewodniczącego lub pań i panów posłów, członków obu Komisji, byłaby taka wola. To tak, myśląc strategicznie, bo coś jest na rzeczy.

Cały czas mamy w Polsce tendencję zwiększania zadań i zwiększania budżetu samorządu terytorialnego. To są coraz większe obszary odpowiedzialności państwowej, bo przecież samorząd terytorialny to też jest państwo polskie, prawda? Nie idzie z tym w parze skuteczność, sprawność czy docenienie regionalnych izb obrachunkowych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, poprosimy teraz pana ministra, czy tak? Pan przewodniczący także będzie chciał się odnieść do wypowiedzi? To proszę, panie przewodniczący.

Przewodniczący Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Ryszard Krawczyk:

Proszę państwa, rzeczywiście, dyskusja na temat usytuowania regionalnych izb obrachunkowych trwa, praktycznie, od momentu ich powstania.

Trybunał Konstytucyjny wyraźnie stwierdził, że regionalne izby obrachunkowe są organami kontroli, a nie organami administracji rządowej.

Tak się złożyło, że od samego początku izby pozostawały w strukturze administracji rządowej, najpierw przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, później przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, w chwili obecnej przy Ministrze Administracji i Cyfryzacji.

Trudno mi powiedzieć – to zapewne państwo będą wiedzieli najlepiej – czy jest odpowiedni czas, żeby taką dyskusję podjąć. Czy to spowoduje podniesienie rangi regionalnych izb obrachunkowych i rozwiązanie ich problemów finansowych?

Oczywiście my, jako prezesi, trochę się dziwimy, że w sytuacji, kiedy coraz większa ilość środków publicznych przepływa przez budżety jednostek samorządu terytorialnego, regionalne izby obrachunkowe są metodycznie osłabiane.

Proszę państwa, my w chwili obecnej – praktycznie rzecz biorąc – nie kontrolujemy wykorzystywania środków unijnych. Mamy nadzieję, że robi to Najwyższa Izba Kontroli. Praktycznie ponad 50% kontroli Najwyższej Izby Kontroli dotyczy samorządów, więc zakładamy, że wśród tych kontroli są również kontrole wydatkowania środków z Unii Europejskiej.

Proszę państwa, nie kontrolujemy szpitali, bo – po prostu – nie mamy fachowej kadry. Monitorujemy tylko sytuację w szpitalach. Muszę powiedzieć, że ta sytuacja wygląda tragicznie. Zakładamy, że w najbliższym czasie część powiatów, które są organami założycielskimi dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, w niektórych przypadkach stanie przed dylematem, w jaki sposób pokryć zobowiązania publicznych ZOZ? Sądzę, że niektórym powiatom grozi po prostu likwidacja.

Przykładowo, jeżeli powiat łaski ma budżet 40.000 tys. zł, a zobowiązania szpitala wynoszą 30.000 tys. zł, to w świetle nowej ustawy o działalności leczniczej – prędzej czy

później – te zobowiązania trzeba będzie pokryć. Powstaje pytanie, z jakich funduszy te zobowiązania zostaną pokryte? Tym bardziej że nowa ustawa o działalności leczniczej przewiduje możliwość pomocy ze strony państwa, ale tylko w przypadku tak zwanych zobowiązań publicznoprawnych. Natomiast nie przewiduje takiej możliwości w przypadku zobowiązań prywatnoprawnych. Tutaj, akurat, kierujący szpitalem okazali się uczciwi i wszystkie składki ZUS, KRUS, itp. płacili, natomiast nie płacili zobowiązań z tytułu dostaw i usług. W związku z tym na podstawie ustawy jednostce pomóc nie będzie można.

Przykładowo, w województwie łódzkim cztery powiaty są zagrożone likwidacją. Materiały na ten temat znajdują się na stronach internetowych RIO.

Panie przewodniczący, wracając do pana pytania, czy usytuowanie regionalnych izb obrachunkowych jest właściwe – oczywiście, mogę się zastanawiać, czy organ kontroli i nadzoru, taki jakim są regionalne izby obrachunkowe, nie powinien być usytuowany, ja wiem, może w tej chwili, przy Senacie? Jeżeli Senat miałby naprawdę zajmować się sprawami samorządu terytorialnego.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, prosimy pana ministra o krótką odpowiedź.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji Włodzimierz Karpiński:

Dziękuję, pani przewodniczący. Jak wspomniał pan przewodniczący Czartoryski, trzeci raz jest posłem, czyli przeżył jako poseł różne koalicje. To znaczy, że ta praktyka jest właściwością nie tylko obecnego czasu.

Jeśli chodzi o usytuowanie, o miejsce regionalnych izb obrachunkowych w administracji państwowej – co do ich funkcji, nie ma tu przecież żadnych wątpliwości ani dyskusji – to w pierwszym kwartale przyszłego roku podejmiemy, z własnej inicjatywy, na ten temat dyskusję. Rzeczywiście, wnioski kierowane przez członków izb, prezesów izb czy wreszcie pana przewodniczącego nie były przychylnie rozpatrzone, np. jeśli chodzi o wniosek do Ministra Finansów w zakresie 300-350 tys. zł na izbę.

W naszym rozumieniu, chyba z punktu widzenia efektywności działania – to jest jeden z poglądów, mój osobisty pogląd – najefektywniej byłoby uściślić, uprościć relacje na linii: Minister Finansów i regionalne izby obrachunkowe.

Co do tworzenia możliwości budżetowych, to obracamy się w sztywnych regułach wydatkowych, które determinują rozpatrywanie budżetów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, został zgłoszony wniosek o pozytywne zaopiniowanie tej części projektu budżetu. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną.

Poseł Arkadiusz Czartoryski (PiS):

Chciałbym się ustosunkować w głosowaniu.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Rozumiem, dobrze, w takim razie przeprowadzimy głosowanie.

Kto jest za przyjęciem pozytywnej opinii?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 17 głosów, 8 głosów przeciw, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, stwierdzam, że Komisje przyjęły pozytywną opinię i upoważniły pana posła Andrzeja Sztorca do jej zaprezentowania.

Tym samym wyczerpaliśmy porządek obrad naszego dzisiejszego posiedzenia.

Zamykam posiedzenie Komisji.